

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

کلیات مولیٰ علیہ السلام
حسین آرک

۸۷۴۷۷

دانشگاه اصول الدین

پایان نامه کارشناسی ارشد

موضوع

بررسی نحوه برخورد بنی اسرائیل با انبیاء بعد از حضرت موسی
علیه السلام تا حضرت عیسیٰ علیه السلام در قرآن و عهدهن

استاد راهنما

دکتر ولی الله نقی پور

۳۰ ۸۰۱ ۳۲۸۲

استاد مشاور

دکتر مجید معارف

نگارش

الهام بهجتی اردکانی

سال تحصیلی ۷۹-۸۰

۳۲۸۷

با تشکر و سپاس از استاد بزرگوار و پدر دلسوز :
علامه سید مرتضی عسکری

و تشکر و قدردانی از اساتید محترم :
جناب آقای دکتر عسکری
جناب آقای دکتر نقی پور
جناب آقای دکتر معارف

و سپاس از پدر و مادر عزیزم و همسر فداگارم که همواره با
بزرگواریها، فداکاریها و محبتها بیدریغشان مشوق من در طول
تحصیلاتم بوده‌اند و از هیچ کمک و یاری دریغ ننموده‌اند.

به احترام عظمت سال ولایت که با عید پر افتخار غدیر آغاز شده و با
عید غدیر نیز پایان می پذیرد، شایسته دیدم این پژوهش قرآنی را به
قرآن ناطق، روح آیات الهی، مجمع کل کمالات انسانی و کهکشان
بلند فضائل که شکوهش دراندیشه ها نمی گنجد، سرور آزادگان،
امیرمؤمنان علی علیه السلام تقدیم کنم. امید است در آستان کرم
مولانا علیه السلام این هدیه قبول افتد.

چکیده

در تعالیم یهود، چنین ادعایی می خوانیم که بنی اسرائیل ملتی برگزیده است و این فکر باعث جرأت دادن به پیروان آن دین شده است و آنان را وادار به تجاوز و تعدی بر دیگران می کند و اینگونه است که روح تعصّب نژادی و خود برتر بینی بر افراد این قوم حاکم می شود.

قوم بنی اسرائیل به علت خصائص دنیاپرستی و تکبر و غروری که دارند، در طول تاریخ خود، انحرافات عظیمی را ایجاد کرده اند، و تاریخ آنان پر از ذلت و آوارگی و تو سری خوردن از کشورگشتها می باشد. آنان برای رسیدن به مقاصد خود از هر مکر و ظلم و جنایتی کوتاهی نکرده و نمی کنند، واز این جهت است که انبیاء زیادی بر این قوم مبعوث شده است، چرا که هرگاه به دست پیغمبر قبلی هدایت می شدند و رو به خدا می رفتد با مرگ آن پیامبر دو مرتبه به حالت ستمکاری و سرکشی اولیه بر می گشتند و خداوند برای اصلاح آن مردم مجدداً پیغمبر دیگری می فرستاد.

آیات قرآن کریم در نکوهش بنی اسرائیل با کتاب عهدین هم صدا و هم گام می باشد و در هر دوی آنها از مذمّت اسرائیلیان و اعمال زشتستان و آنجه را که سزاوار عذاب و غصب پروردگار شدند، گفته شده است.

در این پایان نامه، برخورد این ملت با فرستادگان الهی از دیدگاه قرآن کریم و کتاب عهدین مورد نظر قرار گرفته است. پذیرش و عدم پذیرش نبوت انبیاء، تکذیب و یا تصدیق معجزات و بیانات آنان مفصل از دیدگاه قرآن و تورات بررسی شده و در ادامه آن به قتل انبیاء توسط این ملت و طغیان و انحراف ایشان از مسیر حق بعد از پیامبرانشان اشاره شده است.

ان شاء الله که نتایج حاصل از این تحقیق و بررسی بتواند ما را در راه شناخت این قوم و یافتن صراط مستقیم یاری نماید.

«بعون الله وتوفيقه»

ABSTRACT

In the instructions of the Jews, we read this claim that Children of Israel are a selected nation. This thought has given courage to followers of that religion and has persuaded them to aggress others' rights. In this manner, spirit of racial discrimination and superiority prevails over the people of this tribe.

Due to their specifications such as worldiness, selfishness, and pride, the tribe of Israel Children have created great deviations during their own history and their history is full of abjectness, meanness and frustration by the conquerors. There are many verses in Koran talking about these issues. At the end of such verses, Almighty God mentions that there are merely a few people who are faithful to God. Their distortions include both verbal and spiritual distortions and their learned men have played a major role in creation of distortions. To achieve their goals, children of Israel have distorted their own sacred book, the old testament and because they are unable to do the same thing with our sacred book, Koran due to divine protection on one part and alertness of Moslems on the other (We have sent the words and we are protecting them), they have looked at our narratives and by the help of claimants of Islam and hypocrites, they have created many distortions in them and have produced many forged narratives, so that discussion of Israelis is very wide in the science of narration.

The tortures, God has expressed for the, are special and laborious, such as metamorphosis to monkeys and uncircumcision of hearts.

We should consider that sciences and reactions of this tribe against the divine leaders makes a pattern for Moslems to effort to know God and to take steps in the direct way by love, so that we are secure from bad consequences and tortures of God. May Almighty God assist us in achieving his gratification.

"He is really the best supporter and is
Compassionate to his creatures."

کلیات رساله

۱	تیبین موضوع.....
۱	۲- خسروت، اهمیت و هدف از تحقیق.....
۳	۳- پیشینه تحقیق.....
۴	۴- کلید واژه ها.....
۶	۵- ارزش منابع مورد استفاده.....
۶	۶- روش تحقیق.....
۸	۷- محدودیتهای تحقیق.....
۸	الف- محدودیت منابع.....
۹	ب- محدودیت زمان و مکان.....
۹	ج- محدودیت در توان تحقیقی.....
۹	۸- جایسته های تحقیق.....

۱۰	بخش اول - کلیاتی در باب شناخت بنی اسرائیل.....
۱۱	۱- آشنایی با تعبیر بنی اسرائیل، یهود و نصاری.....
۱۱	۱-۱- بنی اسرائیل.....
۱۲	۱-۱-۱- واژه اسرائیل.....
۱۳	۱-۱-۱-۱- واژه بنی اسرائیل.....
۱۵	۱-۱-۱-۲- اساط.....
۱۷	۱-۱-۱-۳- یهود.....
۱۹	۱-۱-۱-۴- نصاری.....
۲۱	۱-۱-۱-۵- اهل کتاب.....
۲۲	۱-۱-۱-۶- آئین ابراهیم علیه السلام.....
۲۵	۱-۱-۱-۷- مروری بر تاریخ بنی اسرائیل.....
۲۶	۱-۱-۱-۸- از ابراهیم علیه السلام تا خروج بنی اسرائیل از مصر.....
۲۶	۱-۱-۱-۹- ابراهیم، اولین چهره بر جسته تاریخ یهود.....
۲۶	۱-۱-۱-۱۰- هجرت بنی اسرائیل به مصر.....
۲۸	۱-۱-۱-۱۱- خروج بنی اسرائیل از مصر.....
۲۹	۱-۱-۱-۱۲- از خروج از مصر تا بنای هیکل سلیمان.....
۲۹	۱-۱-۱-۱۳- نزول احکام عشر.....
۳۰	۱-۱-۱-۱۴- ارتداد بنی اسرائیل.....
۳۱	۱-۱-۱-۱۵- سرزمین موعد.....
۳۲	۱-۱-۱-۱۶- آغاز دوران پادشاهی.....
۳۴	۱-۱-۱-۱۷- از بنای هیکل سلیمان تا اسارت بابلی.....

۱-۳-۲-۱ افکاک و تجزیه دولت یهود:	۳۴
۲-۳-۲-۱ ظهر انبیاء.....	۳۵
۳-۳-۲-۱ پامبران دوران پیش از اسارت	۳۷
۴-۲-۱ اسارت بابلی و رجعت به سرزمین موعود	۴۱
۱-۴-۲-۱ اسارت بابلی	۴۱
۲-۴-۲-۱ انبیاء دوران اسارت	۴۳
۳-۴-۲-۱ رجعت به اورشلیم	۴۵
۴-۴-۲-۱ اصلاح بر اساس بخشی از تورات.....	۴۶
۵-۲-۱ غلبه یونانیان بر اورشلیم.....	۴۸
۱-۵-۲-۱ دوران مکافشه.....	۴۹
۲-۵-۲-۱ رواج هلینیزم.....	۴۹
۳-۵-۲-۱ فرقه های گوناگون فکری در دوره یونانیان و مکابیان	۵۰
۶-۲-۱ دوره سلطه رومیان.....	۵۱
۱-۶-۲-۱ فرق جدید در ایام سلطه رومیان	۵۲
۲-۶-۲-۱ انتظار ظهور مسیح	۵۲
۷-۲-۱ آوارگی بزرگ	۵۳
۸-۲-۱ عیسیٰ علیه السلام.....	۵۴
بخش دوم - انبیاء بنی اسرائیل از موسیٰ علیه السلام تا عیسیٰ علیه السلام در قرآن و عهدهاین.....	۵۷
۱-۲ یوشع بن نون علیه السلام.....	۵۸
الف - قرآن.....	۵۸
ب - تورات.....	۶۱
۲-۲ اشموئیل نبی علیه السلام.....	۶۳
الف - قرآن.....	۶۳
ب - تورات.....	۶۵
۳-۲ طالوت علیه السلام.....	۶۶
الف - قرآن.....	۶۶
ب - تورات.....	۶۸
۴-۲ حزقیل نبی علیه السلام.....	۶۹
الف - قرآن.....	۶۹
ب - تورات.....	۷۰
۵-۲ داود علیه السلام.....	۷۰
الف - قرآن.....	۷۰
ب - تورات.....	۷۸
۶-۲ سلیمان علیه السلام	۸۰

الف - قرآن.....	٨٠
ب - تورات.....	٨٧
٧- ایوب عليه السلام.....	٨٩
الف - قرآن.....	٨٩
ب - تورات.....	٩١
٨- یونس عليه السلام.....	٩٢
الف - قرآن.....	٩٢
ب - تورات.....	٩٥
٩- الیاس عليه السلام.....	٩٦
الف - قرآن.....	٩٦
ب - تورات.....	١٠٠
١٠- یسوع عليه السلام.....	١٠١
الف - قرآن.....	١٠١
ب - تورات.....	١٠٣
١١- ذوالکھل عليه السلام.....	١٠٣
الف - قرآن.....	١٠٣
ب - تورات.....	١٠٤
١٢- عزیر عليه السلام.....	١٠٥
الف - قرآن.....	١٠٥
ب - تورات.....	١٠٦
١٣- ذکریا عليه السلام.....	١٠٧
الف - قرآن.....	١٠٧
ب - تورات.....	١١١
١٤- یحییٰ عليه السلام.....	١١٢
الف - قرآن.....	١١٢
ب - انجلیل.....	١١٦
١٥- عیسیٰ عليه السلام.....	١١٨
الف - قرآن.....	١١٨
ب - انجلیل.....	١٢٢
بخش سوم - برخورد بنی اسرائیل با انبیاء در قرآن و عهدهاین.....	١٢٥
١- بعثت انبیاء.....	١٢٦
مقدمه.....	١٢٦
١-١- تابعین انبیاء.....	١٢٧

۱۲۷.....	۱-۱-۳ ایمان آوردن قوم موسی علیه السلام
۱۲۷.....	الف - قرآن
۱۲۸.....	ب-تورات
۱۲۸.....	۲-۱-۳ پذیرش و صایت طالوت
۱۲۸.....	الف-قرآن
۱۳۱.....	ب-تورات
۱۳۲.....	۳-۱-۳ ایمان آوردن قوم یونس
۱۳۲.....	الف-قرآن
۱۳۵.....	ب- تورات
۱۳۵.....	۲-۱-۳ منکرین دعوت انبیاء
۱۳۵.....	الف - قرآن
۱۴۱.....	ب-انجیل
۱۴۲.....	۲-۳ تبعیت از انبیاء
۱۴۲.....	مقدمه
۱۴۵.....	۱-۲-۳ پاییندی به پیامبر و تجدید عهد و پیمان
۱۴۵.....	حواریون عیسی علیه اسلام
۱۴۸.....	الف-قرآن
۱۵۲.....	ب - انجیل
۱۵۳.....	۲-۲-۳ عدم پاییندی و شکستن عهد و پیمان
۱۵۴.....	۱-۲-۲-۳ قوم حزقیل
۱۵۵.....	۲-۲-۲-۳ اصحاب طالوت
۱۵۵.....	الف-قرآن
۱۶۰.....	ب-تورات
۱۶۰.....	۳-۲-۲-۳ اصحاب سبت
۱۶۰.....	الف-قرآن
۱۶۷.....	ب-تورات
۱۶۸.....	۴-۲-۲-۳ اصحاب مائدہ
۱۶۸.....	الف-قرآن
۱۷۴.....	ب-انجیل
۱۷۶.....	۳- شهادت انبیاء
۱۷۶.....	مقدمه
۱۷۷.....	۱-۳-۳ قتل انبیاء
۱۷۷.....	الف-قرآن
۱۸۱.....	مصادیق قتل انبیاء
۱۸۲.....	ب-تورات
۱۸۳.....	۲-۳-۳ غیبت حضرت عیسی علیه السلام:
۱۸۳.....	الف-قرآن

۱۸۶.....	ب- انجیل.....
۱۹۰.....	۴-۳- پاییندی به انبیاء بعد از حیاتشان.....
۱۹۰.....	مقدمه.....
۱۹۱.....	الف- قرآن.....
۱۹۱.....	۱-۴-۳ رهروان صالح.....
۱۹۱.....	۱-۱-۴-۳ مؤمنان اهل کتاب.....
۱۹۳.....	۲-۱-۴-۳ راسخین در علم.....
۱۹۳.....	۳-۱-۴-۳ تابعین عیسیٰ علیه السلام.....
۱۹۷.....	۳-۴-۳ منحرفین از حق.....
۱۹۷.....	۱-۲-۴-۳ انحرافات کلامی علمای اهل کتاب.....
۲۰۹.....	۲-۲-۴-۳ انحرافات عملی علماء اهل کتاب.....
۲۱۱.....	۳-۲-۴-۳ انحرافات کلامی عموم اهل کتاب.....
۲۱۴.....	۴-۲-۴-۳ انحرافات عملی عموم اهل کتاب.....
۲۱۶.....	ب- تورات و انجیل.....
۲۱۶.....	۴-۳- اختلاف در بین امت عیسیٰ علیه السلام.....
۲۱۷.....	الف - قرآن.....
۲۱۷.....	غالیان حق.....
۲۱۹.....	الوهیت پیشوایان دینی.....
۲۲۲.....	اختلافات در مورد حضرت عیسیٰ علیه السلام.....
۲۲۵.....	احتجاج قرآن علیه مذهب تثلیث.....
۲۲۶.....	ب- انجیل.....
۲۲۹.....	نیجه گیری و جمع آوری.....
۲۳۰.....	منابع و مأخذ.....

کلیات رساله

سپاس بیکران خدای مهربان را که جذبه جمالش عارفان را به حیرت انداخته و شکر و ثنای او که توفيق تبیین این مبحث قرآنی را عطا نمود.

۱-تبیین موضوع

قوم بنی اسرائیل در تمام ادوار تاریخ نقش بر جسته ای داشته، چه قبل از ظهور اسلام که این قوم در که کار شکنیها و تعدیها و اذیت و آزار آنان نسبت به پیامبر اسلام در مکه و مدینه واضح و آشکار اطراف واکناف جهان پراکنده بودند و چه بعد از ظهور اسلام و دعوت پیامبر اکرم صلی اللہ علیه و آلہ وسلم بوده است.

در این رساله، آیات قرآنی را که درباره این قوم، از بعد از زمان حضرت موسی علیه السلام تا زمان حضرت عیسی علیه السلام، نازل شده است، ذکر شده است (البته پاره ای از آیاتی که نقل شده است، شأن نزولی در زمان پیامبر اکرم صلی اللہ علیه وآلہ وسلم داشته، ولی از آنجا که در بحث ما نیز داخل بوده است آن را ذکر کرده ایم؛ مانند بحث تحریفات که در بخش آخر بیان شده است) و در کنار آن نظرات مفسران شیعه و سنی مورد بررسی قرار گرفته است.

رونده کار این بوده است که بحث را از برخورد این قوم با رسالت انبیاء آغاز کردیم و به برخورد آنان بعد از حیات انبیاء پایان داده ایم، سعی شده است که در این رساله سؤالات ذیل پاسخ داده شود: آیا این قوم همیشه دارای برخورد منفی و غیر منطقی بوده اند؟ در صورت عملکرد منفی آنان، شرایط اوضاع در آن زمان چگونه بوده است؟ علی که باعث عملکرد منفی آنان شده چه بوده؟ علت کثرت نزول پیامبران برآنان چه بوده است؟ مال پرستی و حرص آنان بر دنیا در برخورد آنان با انبیاء تا چه حد اثر گذاشته است؟

در این بررسی با استفاده از نظرات مفسران، سعی شده است که با نقد و بررسی به نظر برتر بررسیم.

۲-ضرورت، اهمیت و هدف از تحقیق

هر گاه سخن از اسرائیل به میان می آید، انسان به یاد واژه های غاصب، مت加وز و حیله گر می افتد و هر گاه که ظلم و جنایت این قوم در دنیا کنونی شنیده می شود، نا خود آگاه توجه انسان به اصل وریشه آنها جلب می شود، آیا این رفتار که از این قوم سر می زند ریشه در وراثت دارد؟ آباء و اجداد این قوم چگونه بوده اند؟ آیا در اثر سوء تربیت و خود خواهیها دارای این حالت طغیانند؟ آیا خود را قومی برتر از همه می دانند؟ آیا شیطنت و شرارت میراث گذشتگان آنان است که به آنان رسیده است؟

این سوالات و صدھا سؤال دیگر و نیز جایگاه ویژه کنونی اسرائیل در دنیای امروزی، ما را و می دارد که درباره این قوم بررسی و تحقیق کنیم، و برای تحقیق و تفحص ابتدا باید تاریخ آن قوم مورد دقت و کنجکاوی قرار گیرد.

برای آغاز کار شایسته است به قرآن کریم که کتابی جامع و انسان ساز ویسانگر حالات اقوام گذشته است، رجوع کنیم. در قرآن نیز بر تدبیر امر گذشتگان تکیه شده و خداوند به آن سفارش می کند و می فرماید:

«لقد كان في قصصهم عبرة لا ولی الالباب»^۱

و درباره بنی اسرائیل می فرماید:

«سل بنى اسرعيل كم عاتينهم من آية بيته ومن يبدل نعمة الله من بعد ما جاءته فان الله شديد العقاب»^۲

از بنی اسرائیل سؤال کن، که چه مقدار به آنان نشانه آشکار داده شد و هر کس نعمت خدا را بعد از آنکه در اختیارش قرار گرفت، تغییر دهد باید بداند که خداوند شدیداً عقاب می کند. و از آنجا که هدف قرآن از بیان سرگذشتها و قصص، قصه سرائی نمی باشد بلکه هدف کلی قرآن، همان هدایت الهی و پیداری دلهاست که مورد توجه خداوند است (**ذلك الكتاب لا ريب فيه هدى للمتقين**). در روایات نیز می خوا نیم که تاریخ تکرار می شود و هر آنچه بر سر امتهای گذشته آمده است بر سر این امت نیز عیناً خواهد آمد.

عن غیاث بن ابراهیم عن الصادق عليه السلام عن آبائے علیہم السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآلہ وسلم: كلّ ما كان في الامم السالفة فاته يكون في هذه الامة حذو النعل بالنعل و القذة بالقذة.^۳

از امام صادق علیه السلام از پدرانشان نقل می کنند که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آلہ وسلم فرمود: هر اتفاقی که در امتهای پیشین افتاده است، در این امت نیز عیناً و مطابق آن اتفاق خواهد افتاد.

^۱ یوسف/۱۱۱

^۲ بقره/۲۱۱

^۳ محمدباقر مجلسی، بخار الانوار الجامعة لدرر اخبار الائمه الاطهار، دار احیاء التراث العربي، چاپ سوم، بیروت لبنان، ج ۸ ص ۳

با مطالعه در آیات قرآن، بخش عمدۀ ای از قرآن را می یابیم که راجع به این قوم سخن گفته است، در سوره های اول قرآن (بقره،آل عمران،نساء،مائده) از این قوم،پیمانهایی که بستند و پیمان شکنی های آنان،از انبیائی که بر آنان مبعوث شدند و تکذیب و قتل آنان و... صحبت می کند، در بعضی از آیات قرآن به تهمتی‌های آنان به انبیاء و به تحریفات آنان در کتب آسمانیشان اشاره شده است،و وقتی به آن کتب مراجعه می کنیم مطالبی بر خلاف عقل می یابیم چرا که این کتابها بارها در طول تاریخ از بین رفته و مجدداً نوشته شده است و طبیعتاً خطاهای بسیاری در آن موجود است.

تمام این مطالب،ضرورت و اهمیت بحث و تحقیق در این زمینه را روشن می کند.

۳-پیشینه تحقیق

رسالات و کتب متعددی راجع به بنی اسرائیل،خصوصاً تاریخ آن قوم نوشته شده است . در کتب موجود،بنی اسرائیل از دیدگاه تاریخی،اخلاقی،مذهبی و ... مورد بررسی قرار گرفته و همچنین برخورد این قوم با پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم نیز مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است،چنانکه در کتاب «یهود در قرآن» برخوردها و اخلاقیات به طور جامع بررسی شده است.

پایان نامه‌های انجام شده راجع به این موضوع،که در مرکز استناد و مدارک معاونت پژوهشی وزارت تحقیقات و علوم و فن‌آوری ثبت شده است،دو عنوان است، که در آنها به ویژگی‌های بنی اسرائیل در قرآن و مقایسه آنان با صهیونیستها پرداخته‌اند. همچنین پایان نامه‌ای نیز در همین مرکز تحت عنوان «بررسی تطبیقی سیره حضرت موسی علیه السلام و بنی اسرائیل در قرآن و تورات» انجام شده است،که هیچ کدام سیره بنی اسرائیل بعد از حضرت موسی علیه السلام را به طور خاص مورد بررسی قرار نداده‌اند.

در این رساله، تاریخ بنی اسرائیل از دیدگاه خاص برخورد با پیام آوران الهی (پیامبران بعد از موسی علیه السلام تا عیسی علیه السلام) در ادوار مختلف مورد نظر بوده و با دسته بندی موضوعی آیات قرآنی از دیدگاه فوق، عملکرد دقیقتی از این قوم نمایان شده است که با توجه به تناسب تاریخی و زمانی وقایع، کاربرد مفیدتر و ملموستری برای ما می تواند داشته باشد .

۴- کلید واژه ها

واژه هایی که در این پایان نامه کاربرد بیشتری داشته است، واژه هایی چون اسرائیل، بنی اسرائیل، هود، یهود و انبیاء می باشد که در ذیل هر یک مختصرأ بررسی شده است.

۴- کلید واژه ها

واژه هایی که در این پایان نامه کاربرد بیشتری داشته است، واژه هایی چون اسرائیل، بنی اسرائیل، هود، یهود و انبیاء می باشد که در ذیل هر یک مختصراً بررسی شده است.

اسرائیل

این واژه ۴۳ بار در قرآن آمده است و فقط دو بار این لفظ به تنها یی و بدون اضافه به کار رفته است، «اسرائیل» را عده ای لقب یعقوب و عده دیگری اسم دوم آن حضرت می دانند که به نظر می آید لقب درست باشد^۱، در کتاب «التحقیق» آمده است که این کلمه در لغت عبری همان معنایی را دارد که «اسر» در عربی دارد و معنایی نزدیک به کلمه عبدالله (بنده خدا) دارد و در ادامه نوشته است که اسرائیل یعنی کسی که تحت نظر و توقیف و تدبیر خداوند باشد.^۲

واژه بنی اسرائیل ۴۱ بار در قرآن آمده است و مراد فرزندان دوازده گانه حضرت یعقوب عليه السلام و اولاد آنهاست، که به قوم یهود معروفند.^۳ پیش از یعقوب، یهودیان به عنوان انتساب به بکی از اجداد خویش «عبرانیان» نامیده می شدند و از زمان یعقوب عليه السلام به بنی اسرائیل موسوم گشتند و چنین برمی آید که در قرآن، مراد از بنی اسرائیل، یهود قدیم و مراد از یهود، یهودیان معاصر حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم می باشد.^۴

هود

در قرآن کریم ۱۴ بار این واژه با مشتقاش به معنای یهود آمده است.

راغب در مفردات می نویسد که هود یعنی «رجوع بالرفق» باز گشت با مدارا و آرامش، و در ادامه در ذیل این واژه بیان می کند که هود در اثر تعارف به معنای توبه آمده است، همانگونه که خداوند در سوره اعراف آیه ۱۵۶ از قول یهودیان بیان می کند: «أَنَا هُدْنَا إِلَيْكُمْ» ما به سوی تو باز گشت نموده و توبه کردیم.^۵ در التحقیق آمده است که هود، انصراف از غیر خدا و تمایل به سوی خداوند و باز گشت به اوست. عده ای نیز قائلند به اینکه، هود در اصل یهود بوده است که در اثر کثر استعمال «باء» آن حذف شده است، در «التحقیق» مفهوم یهودیت را از منبع عبری کلمه می داند.^۶

یهود

^۱ علی اکبر قرشی، قاموس قرآن، دارالكتب الاسلامية، تهران، ۱۳۵۲، ج ۱ ص ۸۱

^۲ حسن المصطفوی، التحقیق فی کلمات القرآن الکریم، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۷۴، ج ۱ ص ۸۴

^۳ قرشی، قاموس قرآن ج ۱ ص ۸۱

^۴ بیاء الدین خرمشاھی، دانشنامه قرآن و قرآن پژوهی، انتشارات دوستان، ناهید، ۱۳۷۷، ج ۱ ص ۳۹۱

^۵ الحسين الراغب الاصفهاني، مفردات الفاظ قرآن، دارالقلم والدار الشامية، چاپ اول، ۱۴۱۲، ص ۸۴۶

^۶ المصطفوی، التحقیق ج ۱۲ ص ۱